

Zápis z jednání pracovní skupiny OS - 1.2.2023, 11:00, online (MS Teams)

Zúčastnění

Valentýna Drtinová	UK
Anna Horecká	UK
Hana Janečková	NTK
Lucia Ferencei	VŠE
Dagmar Hanzlíková	UK
Ondřej Kouklík	UK
Kristýna Zychová	ČZU
Jan Skůpa	VUT
Jindřich Fejfar	AV ČR
Petra Dědičová	VUT
Tereza Ircingová	VŠE
Marika Hrubá	MUNI
Tomáš Inspektor	VŠB
Jana Baluchová	MUNI
Marie Šípková	MUNI
Veronika Kolínová	UPCE
Radomír Sztwiertnia	UPOL
Stanislav Hasil	MUNI

Petra Georgala	MUNI
Barbora Pincová	VŠE
Jiří Mašek	UJEP
Jarmila Dvořáčková	OSU
Kristina Rumpíková	ZČU
Naděžda Fasurová	MENDELU
Veronika Zemanová	AV ČR
Martin Černý	ČVUT
Soňa Fryščáková	ČVUT
Eva Hnátková	VŠCHT/NTK
Aneta Pilátová	MUNI
Ondřej Fabián	UTB
Štěpánka Miňová	ZČU
Helena Vorlová	JČU
Andrea Kučerová	VŠE
Alena Šetková	VŠPJ
Marcel Nový	JČU

Příští jednání PS OS při AKVŠ se uskuteční 1.3.2023 online opět od 11 hodin.

Přidělování APC tokenů

- Tokeny u Springer Nature
 - Lhůta 3 dny – dotaz na CzechELib, zdali je možné lhůtu prodloužit nějak centrálně
 - Nejde prodloužit všem, je potřeba žádat o prodloužení individuálně - pokud OA administrátor ví, že pojedje na dovolenou, musí si u Springera požádat o prodloužení lhůty (stejně tak u dalších vydavatelů se lhůtou)
 - CzechELib připravuje souhrnnou tabulku všech vydavatelů a jejich systémů
- Sdílení zkušeností se systémy
 - Marika Hrubá (MUNI): Jak nakládat s postdoky, kteří už odjeli, ale ještě chtějí uplatnit nějaké slevy na APC? Rozhodování např. podle toho, kdo další se na článku podílel
 - Ostatní instituce se zatím nesetkaly s tím, že by to musely řešit, přístup by byl pravděpodobně obdobný, tedy podle toho, jak dlouho je dotyčný pryč, jestli většina daného výzkumu probíhala na instituci, jestli jsou ostatní spoluautoři z instituce
- Metody přerozdělování
 - Kristýna Zychová (ČZU): Diskuze na úrovni proděkanů, zvažované modely, které by braly v potaz kontrolu kvality a kvartily, ale vzhledem k tomu, že v minulém roce

tokeny zbyly, nakonec došlo ke shodě, že se bude při schvalování nároku kontrolovat pouze afiliace k ČZU a jiná kritéria nebudou; pokud se ukáže, že tokenů nebude dostatek, na příští rok by se metoda přerozdělování revidovala

- Valentýna Drtinová (UK): Navržen systém “first come first served”, který v pondělí schválilo Kolegium rektorky
- Andrea Kučerová (VŠE): zatím u prorektora pro vědu a výzkum, konečný verdikt ještě nemají
- Pozor na “share služby” vydavatelů
 - Marika Hrubá (MUNI): Upozornit autory na to, že ne všechno, co vypadá jako open access je nutně open access – bronze open access, vydavatel otevře článek ke čtení (např. v rámci “promo akce”), ale třeba jen na nějakou dobu, a ponechá si veškerá práva, není to pod otevřenou licenci, tzn. nesplní to projektové podmínky
 - Eva Hnátková (NTK), doplnění: Ano, podobná zkušenost, opravdu to nesplní podmínky poskytovatelů na open access

Diamond open access časopisy bez licenčních podmínek

- Podpora při vytvoření politiky
 - Valentýna Drtinová (UK): Problém na který jsme narazili při ukládání publikací do nového repozitáře UK- některé časopisy vydávané v ČR (např. u Učených společností a podobných entit) jsou otevřené, ale není u toho uvedena žádná licence, nemají zavedené politiky --> ve spolupráci s Aničkou Horeckou podpora časopisů při tvorbě politik, upozornění na to, že je to problém (vydavatelé často ani neví, že je potřeba něco takového udělat)
 - Eva Hnátková (NTK), doplnění: Pokud budete s časopisy komunikovat, navrhněte jim zavádění ORCIDu, aby používali
- Vytvoření tabulky gratis open access časopisů

APC monitoring- dotaz z Ostravy

- Sdílení zkušeností - Ostrava má stejný ekonomický systém jako MUNI
 - Marika Hrubá (MUNI): Dva analytické účty, jeden je na APC, druhý na ostatní poplatky spojené s publikováním (např. barevné obrázky, propagace apod.); pokud EO neví, kontaktuje centrum open science, kde poradí; nabídka propojení osob na ekonomických oddělení Ostravy a MUNI

Bibliotheca Academica 2023

- 9.2. proběhla schůzka užší skupiny brainstormingu možných témat, která budou představena 16.2. programovému výboru BA

Vzdělávání

- Data Stewardship Wizard
- DocEnhance Data Stewardship kurz pro doktorandy (mělo by se implementovat do stávajících a budoucích doktorských programů)
- Informace od Jirky Marka: MPSV bude nabízet digitální vzdělávání pro jednotlivce, může využít každý; moc podrobností k tomu zatím není, JM pošle, až bude

Dotaz od VV AKVŠ, zda mají zaplatit další rok členství

Národní portál OS (pod NTK)

- Nápady na obsah – co potřebují vědět jednotliví zástupci z různých kategorií
 - Glosář
 - FAQ
 - Podmínky poskytovatelů financí
 - Kontakty na oddělení zabývající se open science na jednotlivých univerzitách
 - Kategorie: univerzity (vedení), poskytovatelé podpory (interní grantové agentury), akademické knihovny, vydavatelé, výzkumníci (včetně doktorandů)
- Eva Hnátková (NTK): Poslala do emailové konference PS OS dokument s dotazem, jaké informace bychom na portálu ocenili - z různých hledisek
 - Termín pro přidávání návrhů do příští schůzky, kde bychom to mohli ještě probrat
- Cílem není suplovat institucionální podporu, ale jsou menší instituce, které vlastní podporu nemají, tak by národní portál mohl sloužit jim

Avízo výzvy Open Science I.- OP JAK (dotazy k této oblasti směřovat primárně na Jirku Marka)

- Bude se podávat jeden konsorciální projekt, koordinuje CESNET (prof. Matyska z MUNI)
- Výzva zveřejněna 3. 2. 2023, termín pro podání projektu do srpna
- Které instituce se plánují zapojit
 - Zatím ještě není známé konečné složení partnerů
 - V současné době se počítá s účastí MUNI, UK, AV ČR, ČVUT, VŠB-TUO, CESNET, další partneři ještě nejsou jistí
 - VUT plánuje zapojení, ČZU by se také ráda zapojila
- Zda a jak se to již řeší
 - Na podzim 2022 prof. Matyska rozeslal prostřednictvím prorektora Dolečka (UK) na instituce v AVU dotaz, kdo by měl zájem o zapojení se do projektu (šlo to hlavně na prorektory pro vědy)
 - Před Vánoci byla schůzka prof. Matysky s lidmi, kteří o zapojení projevíli zájem - za každou instituci na schůzce pouze jeden člověk
 - V polovině ledna posílal prof. Matyska email s prvním návrhem klíčových aktivit v projektu a tabulku, kam by se měli instituce zapsat, ke které KA se zapojí a co v ní budou dělat (nevíme, komu tenhle e-mail přišel, adresováno bylo na mail konferenci nrp-preparation)
 - Komunikace v tomto případě probíhá (pokud vůbec) primárně na úrovni vedení (prorektoři apod.), případně na lidi na institucích, kteří tím byli vedením pověřeni - pokud máte zájem, zjistěte si na svých institucích, kam to spadlo a případně avizovat zájem prof. Matyskovi - čím dříve, tím lépe
 - Další schůzka této přípravné skupiny bude 9. 2. (pokud stále trvají podmínky nastavené prof. Matyskou na první schůzce, tak jeden člověk za instituci)
- Možnost zapojení i jiných institucí, viz avízo je tam i vzdělávání
- Na každé schůzce PS OS bude téma EOSCu pevný bod programu

Různé

- Hanka Janečková (NTK): Dělal se nějaká kampaň na institucích na propagaci perzistentních identifikátorů?
 - MUNI: již delší dobu knihovny poskytují podporu ORCID
 - VŠCHT, FF MUNI, ČZU: webináře pro doktorandy
 - NTK: poznámka k pozici doktorandů- brát je jakožto začínající VĚDCE, nikoli studenty
- Save the date: Czech National EOSC Tripartite + Open Science days (1.-2.6.2023, NTK Praha)
- KRECon 2023: Research Assessment (9.-10.11.2023, NTK Praha)

